

MNOHOBUŇČNÍ

(Metazoa, Polycytozoa)

Výukový materiál pro
předmět
biologie na gymnáziu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název DUM	VY_32_INOVACE_2505_Mnohobuněční - charakteristika				
Šablona číslo	32	Sada číslo	25	Poř. č. DUM	5
Autor	Ivan Hynek				
Anotace	Pomocný výukový materiál při vstupu do studia mnohobuněčných organismů				
Očekávaný výstup	Studenti lépe a názorněji pochopí vznik mnohobuněčnosti a zárodečný vývoj				
Druh učebního materiálu	Prezentace ve formátu *.pptx				
Typická věková skupina	2. ročník resp. kvinta gymnázia (dle ŠVP), tj. 16 – 17 let				
Klíčová slova	Zygota, morula, blastula, gastrula, coelom, schizocel, pseudocel, blastoporus, ektoderm, entoderm, mezoderm, mezenchym, mezoglea				
Pomůcky a materiál	PC, projektor, projekční plocha (interaktivní tabule)				
Potřebný čas pro realizaci DUM	40 min				
Metodické zhodnocení a popis práce s digitálním učebním materiálem					
Student sleduje a aktivně se zapojuje do odvozování stavby těla mnohobuněčných organismů, osvojuje si potřebné pojmy a usiluje o jejich správné a logické používání. Materiál byl ověřen na interaktivní tabuli.					

MNOHOBUNĚČNÍ

(Metazoa, Polycytozoa)

Charakteristika

- Od oplození postupné dospívání a další vývin jedince - ontogenetický vývin.
- Tělo:
větší počet buněk + mezibuněčná hmota
- Různý stupeň diferenciací a specializace buněk: diblastica, triblastica

MNOHOBUŇČNÍ

(Metazoa, Polycytozoa)

Diblastica

- vnější zárodečná vrstva (ektoderm):
a z ní vývoj orgánů pro pohybové a
smyslové funkce
- vnitřní zárodečná vrstva (entoderm): vývoj
orgánů s trávicí a rozmnožovací funkcí
- Souměrnost těla obvykle paprsčitá
(více rovin souměrnosti)

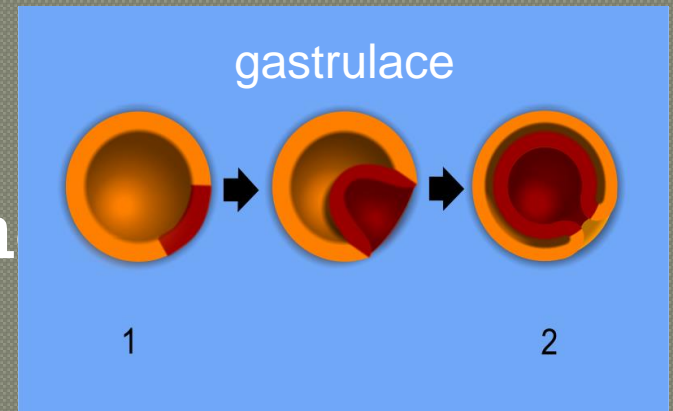

MNOHOBUNĚČNÍ

(Metazoa, Polycytozoa)

Triblastica

- *Souměrnost těla většinou bilaterální (někdy druhotně paprsečité)*
- vznik mezodermu (střední zárodečné vrstvy) a z ní vývoj většiny vnitřních orgánů

MNOHOBUNĚČNÍ

(Metazoa, Polycytozoa)

V prostoru mezi stěnou těla a trávicí trubicí (t.j. mezi ektodermem a entodermem) se vytváří:

A) u nižších triblastik (*Acoelomata*)

pouze mezenchymatické pojivo se šterbinkami vyplněnými tekutinou (tělní dutina *schizocél*):

Schizocelia

souvislejší, ale neostře ohraničená tělní dutina (*pseudocél*), opět vyplněná tekutinou:

Pseudocelia

MNOHOBUNĚČNÍ

(Metazoa, Polycytozoa)

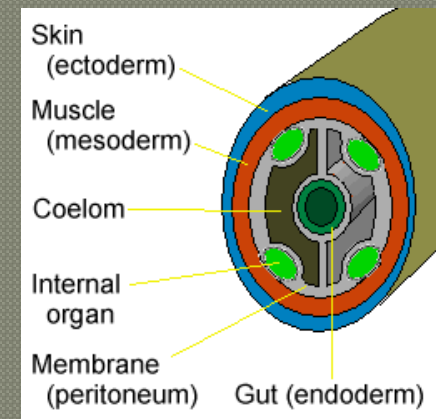
B) u vyšších triblastik (*Coelomata*):

- vzniká skutečný střední zárodečný list (mezoderm), který ohraničuje pravou tělní dutinu (coelom)
- -mezoderm vzniká buď dělením dvou buněk na konci těla:

Schizocélní Coelomata

- -nebo vychlípáním váčků z trávicí trubice (prvostřeva):

Enterocélní Coelomata

[Video - gastrulace](#)

MNOHOBUNĚČNÍ

(Metazoa, Polycytozoa)

PODRÍŠE MNOHOBUNĚČNÍ:

Dělí se na oddělení:

DIBLASTICA, TRIBLASTICA

oddělení: DIBLASTICA

buňky odvozeny od 2 zárodečných vrstev

- diferenciace buněk na nízkém stupni
- nervová soustava má nízký stupeň koncentrace buněk (nebo chybí)

Zahrnuje kmeny:

VLOČKOVCI, HOUBY, ŽAHAVCI, ŽEBERNATKY

MNOHOBUNĚČNÍ

(Metazoa, Polycyzoa)

PODŘÍŠE MNOHOBUNĚČNÍ:

Dělí se na oddělení:

DIBLASTICA, TRIBLASTICA

B. oddělení: TRIBLASTICA

- tělní organizace odvozena od trojvrstevného základu (*ektodermu*, *entodermu* a různě utvářené mezodermální vrstvy)
- obvykle dvojstranná souměrnost (souvisí s pohybem)
- přední a zadní konec těla
- břišní a hřbetní část těla
- postupně stále větší diferenciaci buněk - vývoj orgánů a orgánových soustav
- v přední (hlavové) části koncentrace nervové tkáně a smyslů

MNOHOBUNĚČNÍ

(Metazoa, Polycyzoa)

Obrázky a videa

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/14/Animal_diversity.png

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5d/Jumping_Spider_Eyes.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e9/Sepiola_atlantica.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/20/Cnidaria_Luc_Viatour.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/77/Coelomate_01.png

<http://www.youtube.com/watch?v=8v6cXkzIEQA>

Literatura

Jelínek, J. a Zicháček, V.: Biologie pro gymnázia. Nakladatelství Olomouc, Olomouc 2007

Rozsypal, S., Fylogneze, systém a biologie organismů. Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1992